

τοιαῦ χάριν εἰδότες, εἰ ἐθέλοις παρ' αὐτῶν μαυθάνειν, τί ἂν ἔτι μοι ταῦτα ποιοῦντι μέμφοι; Οὐδὲν ἂν δικαίως γε, ὦ Σώκρατες. Ἐγὼ τοίνυν σοι δείξω, ὦ Κριτόβουλε, ὅσα νῦν λιπαρεῖς παρ' ἐμοῦ μαυθάνειν, πολὺ ἄλλους ἐμοῦ θειονότερους περὶ ταῦτα ὁμολογῶ δὲ μεμεληκέναι μοι, οἷτινες ἕκαστα ἐπισημονέστατοι εἰσι τῶν ἐν τῇ πόλει. Κατμαθὼν γάρ ποτε ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἔργων τοὺς μὲν πάνυ ἀπόρους ὄντας, τοὺς δὲ πάνυ πλουσίους, ἀπεθαύμασα, καὶ ἔδοξέ μοι ἀξιον εἶναι ἐπισκέψεως, ὅτι εἴη τοῦτο· καὶ εὖρον ἐπισκοπῶν πάνυ οἰκείως ταῦτα γιγνόμενα· τοὺς μὲν γὰρ εἰκῇ ταῦτα πράττοντας ζημιουμένους εἶδον, τοὺς δὲ γνώμῃ συντεταμένη ἐπιμελουμένους καὶ θάττον καὶ ῥᾶον καὶ κερδαλέωτερον κατέγωνων πράττοντας· παρ' ὧν ἂν¹⁵ καὶ σὲ οἶμαι, εἰ βούλοιο, μαθόντα, εἰ σοὶ ὁ θεὸς μὴ ἐναντιοῖτο, πάνυ ἂν δεινὸν χρηματιστὴν γενέσθαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Κριτόβουλος εἶπε, Νῦν τοι, ἔφη, ἐγὼ σε οὐκέτι ἀφήσω, ὦ Σώκρατες, πρὶν ἂν μοι ἃ ὑπέσκησαι ἐναντίον τῶν φίλων τουτωνι ἀποδείξης. Τί οὖν, ἔφη ὁ Σωκράτης, ὦ Κριτόβουλε, ἦν σοι ἀποδεικνύω πρῶτον μὲν οἰκίας τοὺς μὲν ἀπὸ πολλοῦ ἀργυρίου ἀρχήσους οἰκοδομοῦντας, τοὺς δὲ ἀπὸ πολὺ ἐλάττονος πάντα ἐχούσας ὅσα δεῖ, ἢ δόξω ἐν τί σοι τοῦτο τῶν οἰκονομικῶν ἔργων ἐπιδεικνύναι; Καὶ πάντῃ γ', ἔφη ὁ Κριτόβουλος. Τί δ' ἦν τὸ τούτοις ἀκόλουθον μετὰ τοῦτό σοι ἐπιδεικνύω, τοὺς μὲν πάνυ πολλὰ καὶ παντοῖα κεκτημένους ἐπιπλα, καὶ τούτοις, ὅταν δέωνται, μὴ ἔχοντας χρῆσθαι, μηδὲ εἰδότες, εἰ σῶά ἐστιν αὐτοῖς, καὶ διὰ ταῦτα πολλὰ μὲν αὐτοὺς ἀνιωμένους, πολλὰ δὲ ἀνιῶντας τοὺς οἰκέτας· τοὺς δὲ οὐδὲν πλέον, ἀλλὰ καὶ μείονα τούτων κεκτημένους ἔχοντας εὐθὺς ἔτοιμα, ὅτων ἂν δέωνται, χρῆσθαι; Ἀλλὰ τί¹⁶ οὖν τούτων ἐστὶν, ὦ Σώκρατες, αἴτιον ἢ ὅτι τοῖς μὲν ὅπου ἔτυχεν ἕκαστον καταβέβληται, τοῖς δὲ ἐν χώρᾳ ἕκαστα τεταγμένα κεῖται; Ναὶ μὰ Δί', ἔφη ὁ Σωκράτης· καὶ οὐδ' ἐν χώρᾳ γ' ἐν ἣ ἔτυχεν, ἀλλ' ἐνθα προσήκει, ἕκαστα διατέτακται. Λέγειν τί μοι δοκεῖς, ἔφη, καὶ τοῦτο, ὁ Κριτόβουλος, τῶν οἰκονομικῶν. Τί οὖν ἦν σοι, ἔφη, καὶ οἰκέτας αὐτῶν ἐπιδεικνύω ἐνθα μὲν πάντας ὡς εἰπεῖν δεδεμένους, καὶ τούτους θαμινὰ ἀποδιδράσκοντας, ἐνθα δὲ λελυμένους, καὶ ἐθέλοντάς τε ἐργάζεσθαι καὶ παραμένειν, οὐ καὶ τοῦτό σοι δόξω ἀξιοθέκτον τῆς οἰκονομίας ἔργον ἐπιδεικνύναι; Ναὶ μὰ Δί', ἔφη ὁ Κριτόβουλος, καὶ σφόδρα γε. Ἦν δὲ καὶ παραπλησίους γεωργίας γεωργοῦντας, τοὺς μὲν ἀπολωλέναι φάσκοντας ὑπὸ γεωργίας καὶ ἀποροῦντας, τοὺς δὲ ἀφθόνως καὶ καλῶς πάντα ἔχοντας, ὅσων δέονται, ἀπὸ τῆς γεωργίας; Ναὶ μὰ Δί', ἔφη ὁ Κριτόβουλος, ἴσως γὰρ ἀναλίσκουσιν, οὐκ εἰς ἃ δεῖ μόνον, ἀλλὰ καὶ εἰς ἃ βλάβην φέρει αὐτῶν¹⁷ καὶ τῷ οἴκῳ. Εἰσὶ μὲν τινες ἴσως, ἔφη ὁ Σωκράτης, καὶ τοιοῦτοι, ἀλλ' ἐγὼ οὐ τούτους λέγω, ἀλλ' οἱ οὐδ' εἰς τὰναγκαῖα ἔχουσι δαπανᾶν, γεωργεῖν φάσκοντες. Καὶ τί ἂν εἴη τούτου αἴτιον, ὦ Σώκρατες; Ἐγὼ σε ἄξω καὶ ἐπὶ τούτους, ἔφη ὁ Σωκράτης· σὺ δὲ θεώμενος δήπου κατμαθήσῃ. Νῆ Δί', ἔφη, ἦν δύνωμαι γε. Οὐ-

15) Γενέσθαι ἂν. 16) (ἴσως) ἄλλο τι. 17) Τῷ κεκτημένῳ.